

Memòria d'activitats Any 2012

Observatori per a la Igualtat

Observatori per a la
Igualtat

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Memòria d'activitats

Observatori per a la Igualtat de la UAB

Any 2012

Edició i disseny

Observatori per a la Igualtat de la UAB

Consell de redacció

Montserrat Rifà Valls

Laura Duarte Campderrós

Índex

1. PRESENTACIÓ.....	5
2. CANVIS I NOVETATS.....	7
3. ALGUNES DADES.....	9
3.1. Desigualtat entre la dona i l'home.....	9
3.2. La discapacitat.....	16
4. ACTIVITATS DE L'ANY 2012.....	19
4.1. Actuacions de visibilitat.....	19
<i>Organització de la setena jornada institucional en commemoració del dia internacional de les dones.....</i>	<i>19</i>
<i>El web de l'Observatori: gestió i manteniment.....</i>	<i>20</i>
<i>Butlletí informatiu de l'observatori per a la igualtat de la uab. Recull de notícies, jornades, congressos i seminar.....</i>	<i>21</i>
<i>Acte commemoratiu del 25 de novembre, Dia Internacional contra la Violència de Gènere.....</i>	<i>21</i>
<i>Paradetes de l'Observatori a la UAB: Festa Major, el Dia Mundial de la Lluita contra la Sida i el Dia Internacional de la Discapacitat.....</i>	<i>22</i>
<i>Participació a la jornada Universitat i Discapacitat.....</i>	<i>23</i>
4.2. Recerca	
<i>RIDEG. Revista Interdisciplinar d'estudis de Gènere.....</i>	<i>24</i>
<i>Participació en el projecte europeu Medidas para la Inclusión social y equidad en instituciones de educación superior en América Latina (MISEAL).....</i>	<i>24</i>
<i>Suport a l'organització de les II Jornades de Recerca de l'iiEDG.....</i>	<i>25</i>
4.3. Formació.....	27
<i>Personal de l'Administració i Serveis.....</i>	<i>24</i>
<i>Alumnat.....</i>	<i>24</i>
5. ACTIVITATS EN CURS I FUTURES.....	29
5.1. Visibilitat. Pla de comunicació.....	29
5.2. Recerca i avaluació.....	30
<i>Medidas para la inclusión social y equidad en instituciones de educación superior en América Latina(MSEAL).....</i>	<i>30</i>
<i>EGERA: Effective Gender Equalitlity in Research & the Academia.....</i>	<i>31</i>
<i>Jóvenes universitarias, educación y trabajo desde un enfoque multidisciplinar del género: contratación, empleabilidad y resiliencia de las estudiantes de la Universitat Autònoma de Barcelona.....</i>	<i>31</i>
5.3. Formació.....	32
<i>Cursos al PAS i PDI.....</i>	<i>32</i>
<i>Tallers en matèria d'igualtat.....</i>	<i>32</i>
5.4. Plans d'actuació i polítiques.....	33
<i>Pla d'acció per a la Igualtat entre dones i homes a la UAB.....</i>	<i>33</i>
<i>Discapacitat.....</i>	<i>34</i>
5.5. Participació i gènere.....	34

1. Presentació

El 2012 ha estat un any de canvis per l'Observatori per a la Igualtat de la UAB, amb el nomenament de la Dra. Montserrat Rifà Valls com a Directora de l'Observatori i l'estrena de nou despatx.

Des del mes de juliol l'Observatori per a la Igualtat de la UAB depèn del Vicerectorat d'Estudiants i Cooperació, ocupat per la Dra. Sílvia Carrasco Pons, i compta amb una nova direcció, la Dra. Montserrat Rifà Valls, professora d'educació artística i cultura visual de la Facultat de Ciències de l'Educació. D'altra banda, el novembre l'observatori es va traslladar al despatx R/129 de l'Edifici d'Estudiants situat a la Plaça Cívica del Campus de la UAB.

El febrer de 2012, l'Observatori va iniciar la seva participació en un dels projectes de la tercera edició del programa europeu ALFA III: "Medidas para la Inclusión Social y la Equidad en Instituciones de Educación Superior en América Latina (MISEAL)". El projecte està liderat per la Freie Universität Berlin i compta amb quinze universitats sòcies d'Amèrica Llatina i Europa. L'objectiu del MISEAL és contribuir a millorar les estratègies i mecanismes d'accés, així com les condicions de permanència i mobilitat de les persones pertanyents a grups poc afavorits o vulnerables de dotze IES d'Amèrica Llatina.

El dia 8 de març de 2012 es va celebrar la VII Jornada Institucional amb motiu del Dia Internacional de les Dones, organitzat per l'Observatori per a la Igualtat de la UAB. A l'acte es va retre homenatge a la professora del Departament de Geografia de la UAB Maria Dolors Garcia Ramon, per la seva contribució a la defensa dels drets de les dones. A la jornada també hi van participar la catedràtica emèrita del Departament de Geografia de la Universitat d'Arizona Janice Monk i la professora del Departament de Mitjans, Comunicació i Cultura de la UAB Elvira Altés que va pronunciar la conferència «La participació dels mitjans de comunicació en la construcció de les identitats de gènere».

La Unitat de Formació de l'Àrea de Personal d'Administració i Serveis de la Universitat Autònoma de Barcelona amb col·laboració amb l'Observatori va oferir dins el programa de formació al personal de l'administració i serveis un taller sobre l'ús no sexista del llenguatge en les comunicacions escrites (dissenyada pel Servei de Llengües) i un curs sobre nocions bàsiques en matèria d'igualtat de gènere.

A més, en els darrers mesos l'Observatori ha començat a treballar en xarxa amb diferents entitats i òrgans de la UAB per posar en marxa determinades actuacions en l'àmbit de l'assessorament i la formació: l'Àrea de Prevenció i Assistència, l'Àrea de Formació, PIUNE (FAS) o amb Participació. També dóna suport al Mínor d'Estudis de Gènere que s'ha començat a oferir aquest curs, 2012-2013.

Destacar també que el 25 d'abril de 2012 el Consell de Govern va aprovar la "Normativa de la Universitat Autònoma de Barcelona en matèria de representació equilibrada de dones i homes i sobre l'Observatori per a la Igualtat".

A continuació presentem les novetats i activitats anteriorment mencionades però de manera més detallada així com altres actuacions desenvolupades per l'Observatori durant l'any 2012. Tanmateix, en un primer moment, fem una breu descripció de les principals dades sobre la situació de les dones i de les persones amb discapacitat a la UAB.

2. Canvis i novetats

L'1 de juliol el nou equip de govern de la UAB va nomenar a la professora Montserrat Rifà nova directora de l'Observatori per a la Igualtat de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Montserrat Rifà és Doctora en Ciències de l'Educació i professora d'educació artística i cultura visual de la Facultat de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, on imparteix docència en els estudis de grau i postgrau.

Estudia els processos de construcció de la subjectivitat, el gènere i la diversitat a través de metodologies visuals de recerca en contextos educatius. És membre dels grups de recerca en Educació transdisciplinar (GRET) i Subjectivitats i entorns educatius contemporanis (ESBRINA). En aquests àmbits, dirigeix i participa en diversos projectes d'investigació i supervisa treballs per a la realització de tesis doctorals. Ha publicat diversos articles internacionals basats en la recerca que desenvolupa amb perspectiva de gènere.

A més de la Montserrat Rifà Valls, l'equip de l'Observatori està format per la Tècnica d'Igualtat la Dra. Laura Duarte Campderrós, la Tècnica de suport al projecte MISEAL, Anna Grau Casajust, l'estudiant de doctorat en pràctiques la Patrícia López i dues alumnes de grau en pràctiques, l'Alba Castellsagué Bonada i la Laia Colomé Nin.

Amb la nova direcció, l'Observatori per a la Igualtat de la UAB comença una nova etapa amb l'objectiu d'ampliar la seva capacitat d'acció sobre la comunitat universitària en l'estudi i diagnosi de la desigualtat entre dones i homes als altres eixos de desigualtat. Concretament, els objectius principals d'aquesta nova etapa són els següents: a) focalitzar la perspectiva de gènere; b) incorporar la resta d'eixos de desigualtat: raça o/i cultura, classe social, discapacitat, sexualitat i edat; c) orientar les nostres actuacions a la totalitat de la comunitat universitària.

L'Observatori va néixer al 2005 com una entitat de suport i seguiment de les polítiques d'igualtat, justícia i solidaritat per al conjunt de la comunitat universitària i en general per a la societat, orientat als col·lectius desfavorits per qüestions de gènere.

L'Observatori va anar ampliant el seu camp d'actuació i al 2008 va començar a treballar amb aquells col·lectius sotmesos a condicions desfavorables per raó de discapacitat i situació econòmica o social. La seva funció principal és la recerca i avaluació de les desigualtats originades a la universitat, la formació i assessorament als col·lectius i òrgans que ho sol·licitin, la visibilitat i difusió d'informació, i l'elaboració dels plans d'actuació per a la igualtat a la UAB.

Els estudis i diagnòstic sobre la desigualtat social del gènere en l'àmbit universitari és l'acció característica de l'Observatori. A l'actualitat, l'entitat està incorporant la interseccionalitat del gènere en els seus estudis. D'aquesta manera s'investiga el sexisme i l'exclusió social en relació amb els altres eixos de desigualtat: racisme, discriminació per discapacitat i homofòbia. Aquest nou enfocament dels estudis permet mostrar com la dimensió del gènere resulta un element transversal de les múltiples discriminacions. A part de la investigació, l'Observatori també impulsa altres propostes d'actuació, com les activitats de promoció i difusió de les polítiques d'igualtat i la implementació dels plans d'igualtat.

Aquest nou rumb, va acompanyat d'un canvi d'ubicació i pretén apropar, d'aquesta manera, l'Observatori al conjunt de la comunitat (professorat, PAS i alumnat). A partir del desembre de 2012, l'Observatori s'ubica al despatx R/129 de l'Edifici d'estudiants, l'ETC, situat a la Plaça Cívica del Campus de Bellaterra i compta amb una nova persona de suport a la gestió econòmica.

3. Algunes dades

Una de les activitats principals de l'Observatori per a la Igualtat és elaborar i publicar dades sobre la situació de les dones a la nostra universitat. Amb l'ampliació de les funcions de l'Observatori, aquesta tasca s'estén al col·lectiu amb discapacitat de l'Autònoma. Per tal de fer pública la informació, l'Observatori disposa en el seu web d'una secció (*Estadístiques*) sobre cadascun dels àmbits (*La desigualtat dona/home* i *La discapacitat*) amb informació sobre els aspectes rellevants per a la diagnosi de l'existència de desigualtat per raó de sexe i de discapacitat. A continuació presentem algunes d'aquestes dades relatives als col·lectius esmentats.

3.1. Desigualtat entre la dona i l'home

Les dades disponibles evidencien distribucions desiguals en les activitats que duen a terme les unes i els altres, un fet que es manifesta en els tres col·lectius de l'Autònoma: personal d'administració i serveis, personal acadèmic i alumnat.

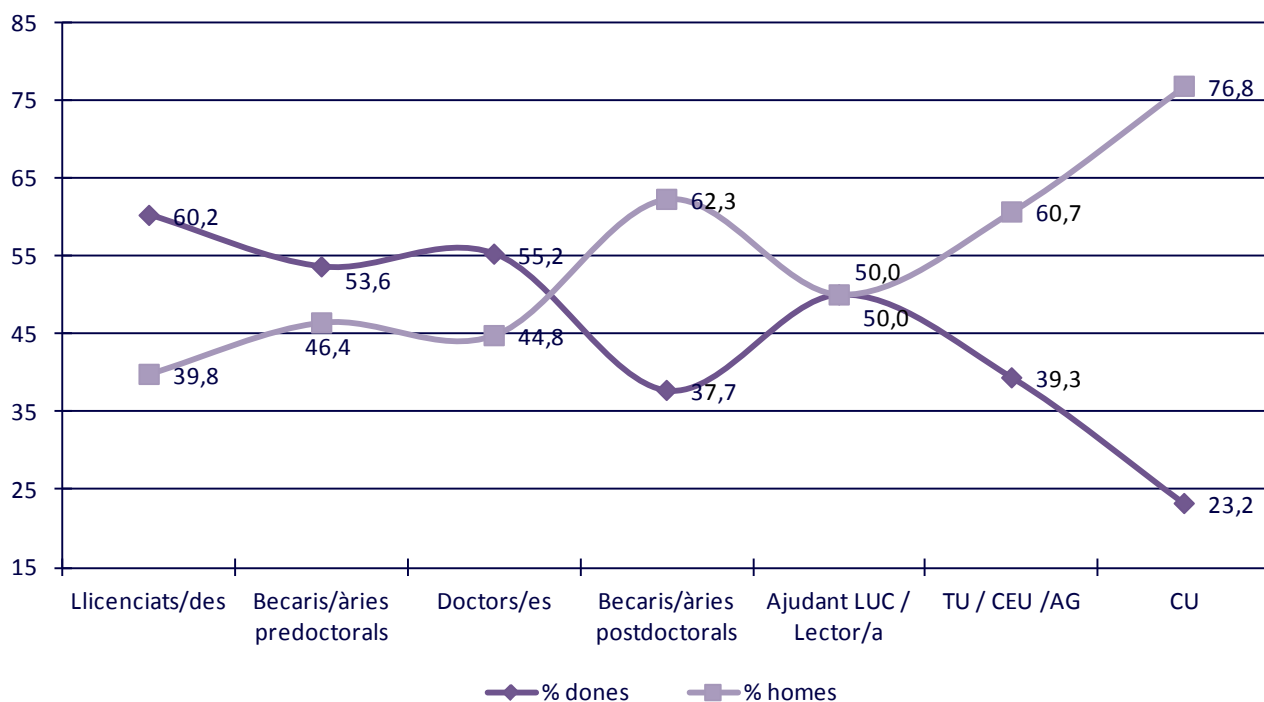
A continuació presentem alguns dels indicadors que mostren la situació desigual de les dones a la Universitat i l'evolució d'aquesta situació els darrers anys.

PERSONAL DOCENT I INVESTIGADOR

Les dades del curs 2011-2012 són molt similars a les dels cursos anteriors, fet que ens porta a afirmar que la situació de les professores a la universitat continua caracteritzant-se sobretot per la seva absència a les categories més altes i que el pas del temps no sembla aportar una millora gaire important. En el gràfic 1 podem observar com tot i ser el col·lectiu amb més pes entre l'alumnat (tant al de grau com al de doctorat), el nombre de dones disminueix conforme s'avança de posició en la carrera acadèmica, destacant la infrarepresentació d'aquestes en la categoria més alta on representen tant

sols el 23,2 per cent, xifra que només ha augmentat d'un punt des del 2004. Un altre indicador d'aquest fet, és l'evolució de la relació entre les categories de TU i CU, la qual s'ha mantingut relativament estable al llarg de deu anys. Aquesta relació es pot prendre com un indicador per determinar possibles diferències en la promoció acadèmica. Així, al 2012, per a cada quatre dones titulars hi havia una catedràtica; en canvi, en el cas dels homes, hi havia un catedràtic per a cada 2 titulars (taula 2). Una possible explicació podria ser el número de trams de recerca. En el col·lectiu de tres a set trams reconeguts, les dones representen el 30,2 per cent, mentre que només són catedràtiques el 22,0 per cent.

Respecte al reconeixement rebut i a la participació en la presa de decisions, la situació resulta encara més accentuada: dels 89 doctorats honoris causa únicament 7 han estat atorgats a dones i només representen el 31,8 per cent dels càrrecs unipersonals, per sota del seu pes general (39,2%). Així mateix, cal dir que en aquest últim aspecte la proporció de dones ha experimentat un lleuger increment respecte a l'any 2010, de dos punts aproximadament però es manté igual en relació al 2011. D'altra banda, cal destacar també la composició de l'equip de govern en el seu conjunt, la qual és més paritària que la de l'any anterior. Tampoc trobem millora en les direccions del departament (veure taula 6).

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'OGID, Oficina de Gestió de la Informació i Documentació.

Taula 1. Proporció de professores per categoria i any

Categoria	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Catedràtica d'universitat	22,0	22,0	22,0	22,8	22,5	22,0	23,2
Titular d'universitat i professorat agregat	38,1	38,8	37,5	38,9	39,1	39,4	39,6
Catedràtica d'escola universitària	32,1	33,3	36,4	35,0	35,0	29,4	25,0
Titular d'escola universitària	54,9	51,6	51,6	49,2	47,1	46,0	46,5
Interina	-	31,3	31,3	30,0	33,3	46,7	50,0
Professora lectora i ajudant doctora	46,2	48,0	48,0	45,0	49,5	48,7	50,0
Ajudant LUC	49,0	50,0	50,0	53,7	47,4	50,0	-
Ajudant d'escola universitària	-	-	-	-	-	-	-
Associada mèdic	28,3	30,8	30,8	32,3	34,1	36,2	38,4
Associada	44,1	42,7	42,7	41,3	40,5	41,8	42,3
Professora visitant	18,2	28,6	28,6	31,3	31,6	47,1	40,0
Emèrita	10,5	52,3	52,3	49,5	48,9	45,5	46,1
Altres	52,7	41,2	41,2	40,0	50,0	56,3	57,1
Total	37,9	38,3	38,3	38,1	38,1	39,4	39,2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'OGID, Oficina de Gestió de la Informació i Documentació.

Taula 2. Evolució de la relació TU/CU

Any	Dones			Homes		
	(a) CU	(b) TU^(*)	Ràtio (b)/(a)	(a) CU	(b) TU^(*)	Ràtio (b)/(a)
1996	56	230	4,1	250	500	2,0
1997	57	250	4,4	261	521	2,0
1998	62	275	4,4	266	535	2,0
1999	69	285	4,1	276	543	2,0
2000	71	303	4,3	276	551	2,0
2001	71	311	4,4	271	561	2,1
2002	74	317	4,3	275	565	2,1
2003	74	366	5,0	272	617	2,3
2004	75	353	4,7	256	606	2,4
2005	74	347	4,7	263	573	2,2
2006	74	338	4,6	265	550	2,1
2007	81	323	4,0	289	510	1,8
2008	81	358	4,4	289	594	2,1
2010	86	396	4,6	297	616	2,1
2011	82	409	5,0	291	629	2,2
2012	93	391	4,2	308	597	1,9

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'OGID, Oficina de Gestió de la Informació i Documentació.

(*) A partir del 2008 s'ha inclòs al professorat agregat

Taula 3. Mèrits d'investigació reconeguts (trams reconeguts al llarg de la trajectòria des de 1957 fins al 2012)

Mèrits	Dones	Homes	Totals
1 a 2	245	376	621
	39,5	60,5	100,0
Cap	123	149	272
	45,2	54,8	100,0
De 3 a 7	206	473	679
	30,3	69,7	100,0
Total	574	998	1.572

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'OGID, Oficina de Gestió de la Informació i Documentació.

Taula 4. Doctors i doctores honoris causa. Període 1981-2012

Centres proponentes	Dones (%)	Homes (%)	Total (*)
Facultat de Ciències	5,7	94,3	18
Facultat de Filosofia i Lletres	6,4	93,6	21
Facultat de Medicina	9,1	90,9	22
Altres	9,3	90,7	29
Total	7,9	92,1	89

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació disponible al web de la UAB
<http://www.uab.cat/>
 (*) Freqüència absoluta

Taula 5. Participació en els òrgans de govern. Any 2012

Posicions	Dones	Homes	Total
Rector/a	0,0	100,0	1
Secretari/ària general	100,0	0,0	1
Vicerector/a	44,4	55,6	9
Comissionat i càrrecs de suport a l'Equip de Govern	25,0	75,0	4
Degà/ana, director/a d'escola superior	38,5	61,5	13
Director/a de departament	28,1	71,9	57
Total	31,8	68,2	85

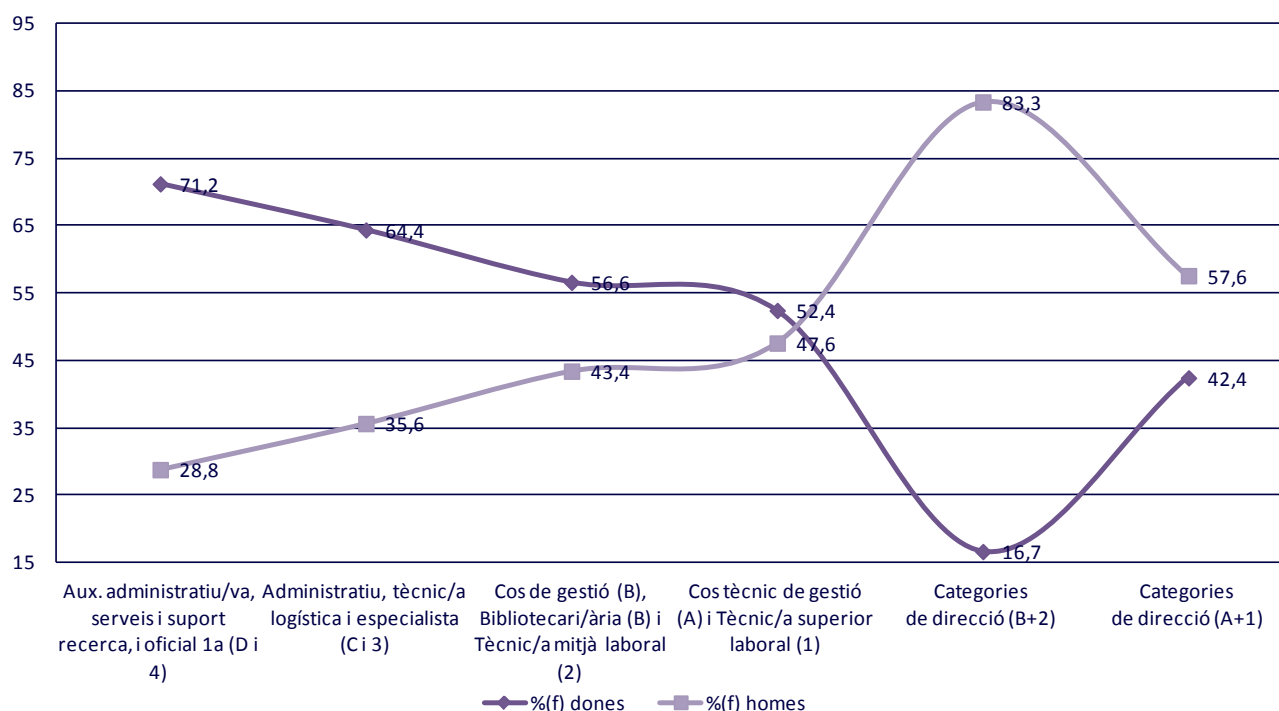
Nota: Només s'ha considerat el sexe de la persona que ocupa el càrrec en el moment de la recollida de la informació (desembre de 2012)

Font: Directori de la UAB

PERSONAL DE L'ADMINISTRACIÓ I SERVEIS

A diferència de la situació entre el personal acadèmic, en el cas del personal d'administració i serveis la presència de dones és relativament més elevada, especialment entre el personal funcionari, més del cinquanta per cent. Tot i així, en les categories més altes les dones tenen una presència menor a la proporció general per a cada règim jurídic, en particular a l'escala A i al grup 1, sense que la situació hagi millorat amb el pas del temps. En el cas del personal laboral, la presència de dones és relativament menor, però cal assenyalar un augment en la proporció en les categories més baixes (grups 3 i 4).

Gràfic 2. Categoria del personal d'administració i serveis per sexe. Curs 2011-2012

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'OGID, Oficina de Gestió de la Informació i Documentació

Taula 6. Grup o escala del personal d'administració i serveis per sexe. Curs 2011-2012

Escala o grup	% dones	% homes	Total (n)
Funcionaris			
Escala A	65,4	34,6	52
Escala B	74,5	25,5	200
Escala C	75,8	24,2	462
Escala D	81,4	18,6	280
Total funcionaris	76,6	23,4	994
Laborals			
Grup 1	50,2	49,8	478
Grup 2	42,3	57,7	248
Grup 3	53,6	46,4	496
Grup 4	61,6	38,4	307
Total laborals	52,3	47,7	1.529
Total	61,9	38,1	2.523

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'OGID, Oficina de Gestió de la Informació i Documentació.

Taula 7. Evolució de la relació entre categories. Personal funcionari

Any	Dones			Homes		
	A+B (a)	C+D+E (b)	(b)/(a)	A+B (a)	C+D+E (b)	(b)/(a)
2002	110	473	4,3	40	167	4,2
2003	110	483	4,4	42	155	3,7
2004	121	509	4,2	46	162	3,5
2005	123	513	4,2	49	159	3,2
2006	129	535	4,1	51	167	3,3
2007	146	518	3,5	51	159	3,1
2010	171	592	3,5	63	184	2,9
2011	182	585	3,2	67	174	2,6
2012	183	578	3,2	69	164	2,4

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'OGID, Oficina de Gestió de la Informació i Documentació.

Taula 8. Evolució de la relació entre categories. Personal laboral

Any	Dones			Homes		
	1+2 (a)	3+4 (b)	(b)/(a)	1+2 (a)	3+4 (b)	(b)/(a)
2002	139	136	1	163	222	1,4
2003	199	212	1,1	230	273	1,2
2004	221	253	1,1	237	276	1,2
2005	226	283	1,3	252	283	1,1
2006	252	324	1,3	285	309	1,1
2007	279	414	1,5	314	342	1,1
2010	319	420	1,3	347	355	1,0
2011	342	448	1,3	368	360	1,0
2012	345	455	1,3	381	348	0,9

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'OGID, Oficina de Gestió de la Informació i Documentació.

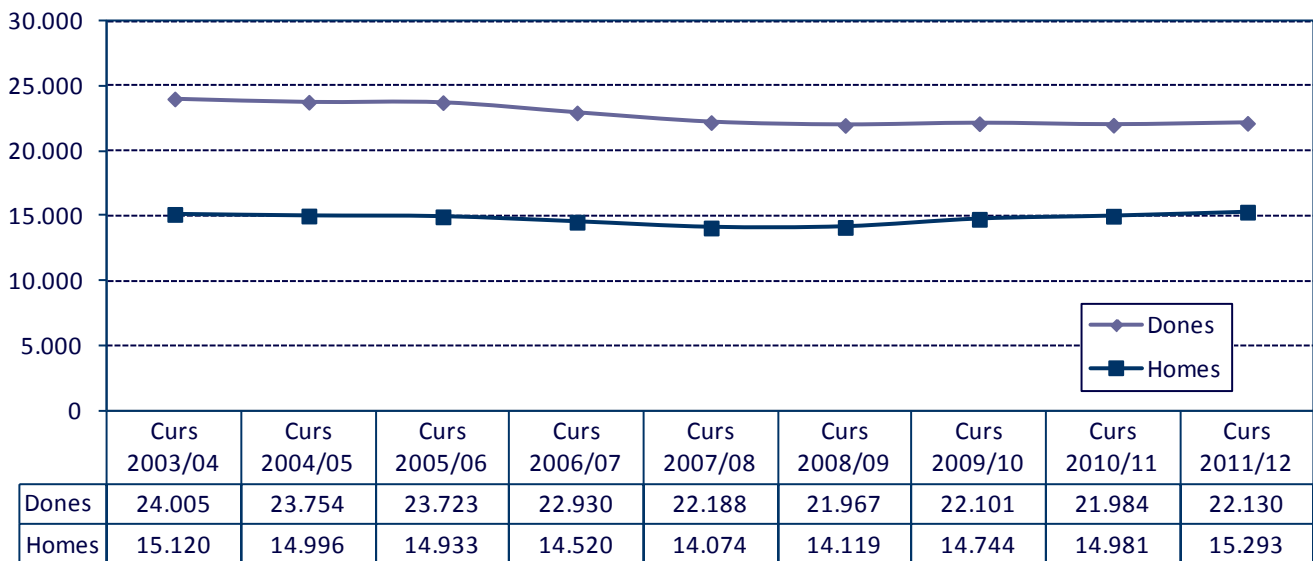
ALUMNAT

Es manté una presència més elevada de dones en els diferents àmbits de coneixement, excepte en el de les enginyeries. Així mateix, en la proporció de dones titulades s'observa un descens generalitzat, i en especial en l'àmbit de les ciències.

Respecte del rendiment acadèmic, en conjunt, ha augmentat la proporció d'assignatures que els homes i les dones aproven en relació a les que s'han matriculat, però es confirma que les dones tenen un rendiment acadèmic superior al dels homes.

En els estudis de doctorat, s'evidencia una presència de dones inferior a la que es correspon amb el nombre de titulades.

Gràfic 3. Evolució de l'alumnat de 1r i 2n cicle, i grau. Període 2003-2012

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'OGID, Oficina de Gestió de la Informació i Documentació.

Taula 9. Proporció de dones titulades per àmbits de coneixement i any. 2003-2012

Àmbit	2003	2004	2005	2006	2007	2010	2011	2012
Arts i Humanitats	74,4	74,9	77,0	77,3	69,8	72,8	68,3	68,5
Ciències	63,0	64,2	66,1	68,6	59,6	63,7	54,2	53,1
Biociències	-	-	-	-	-	-	63,5	67,6
Enginyeries	17,8	19,6	14,7	24,8	17,1	18,3	17,8	13,5
Ciències de la Salut	74,6	77,7	79,5	75,9	77,0	82,3	79,9	76,5
Ciències Socials i Jurídiques	69,9	69,0	69,4	71,3	73,9	71,2	67,1	59,3
Total	67,4	67,2	67,3	69,1	68,3	67,8	64,6	60,2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'OGID, Oficina de Gestió de la Informació i Documentació.

Taula 10. Percentatge d'assignatures superades respecte a les matriculades de l'alumnat per àmbits de coneixement. Any 2012

Àmbit	2011			2012		
	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total
Ciències Humanes i Estudis Artístics	79,7	77,8	79,1	79,8	77,0	78,8
Ciències de la Salut	86,8	83,7	86,1	89,4	87,2	88,9
Ciències Experimentals	83,0	77,1	80,2	86,1	79,8	83,2
Ciències Socials	84,2	76,6	81,2	85,9	78,1	82,8
Enginyeries	68,9	70,0	69,9	74,5	69,8	70,6
Total	83,6	76,5	80,7	85,5	78,0	82,4

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'OGID, Oficina de Gestió de la Informació i Documentació.

Nota: No es disposa de la informació de l'alumnat dels centre propis

Taula 11 Doctorats/des per àmbits de coneixement. Curs 2012

Àmbit de coneixement	Dones	Homes	Total
Ciències de la Salut	55,2	44,8	143,0
Ciències Experimentals i Tecnologies	19,0	81,0	300,0
Ciències Humanes	67,6	32,4	37,0
Ciències Socials	43,7	56,3	71,0
Sense assignar	100,0	0,0	218,0
Total	53,3	46,7	769,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'OGID, Oficina de Gestió de la Informació i Documentació.

3.2. La discapacitat

A continuació es presenten algunes dades referents a la situació de les persones amb discapacitat certificada a la UAB. Atès que des de la institució només es té accés a la informació del col·lectiu que presenta la certificació, no s'han considerat aquelles persones que no veuen reconegudes institucionalment les necessitats derivades de la seva discapacitat. Per cadascun dels estaments, s'ha optat per presentar una fitxa que permet descriure les característiques principals del personal acadèmic, del personal d'administració i servei, i l'alumnat. En el cas de les dades de discapacitat, aquestes corresponen al curs 2008-2009.

Fitxa 1. Personal Docent i Investigador. Curs 2010-2011

Descripció	Persones amb discapacitat	UAB
<i>Nombre</i>	28	3.540
<i>Proporció de dones</i>	53,6%	39,4%
<i>Categoria laboral</i>	39,3 % professorat titular d'universitat i agregat	43,8 professorat associat
	35,7 % professorat associat	29,3 professorat titular d'universitat i agregat
<i>Edat mitjana</i>	54 anys	48 anys
<i>Àmbit de coneixement</i>	35,7 % Ciències Socials i Jurídiques	31,8 % Ciències Socials i Jurídiques
	32,1 % Ciències de la Salut	27,4 % Ciències de la Salut, i 23,7 % Experimentals i Tecnologies
<i>Mitjana de trams d'investigació reconeguts</i>	2,4	2,1
Descripció	Persones amb discapacitat	Catalunya (*)
<i>Grau de discapacitat</i>	71,4 % amb un grau de discapacitat entre el 33% i el 64%	51,5 % amb un grau de discapacitat entre el 33% i el 64%

Nota: les dades es refereixen a les situacions més freqüents de cada aspecte considerat.

(*) INE. Salud. Encuesta sobre Discapacidades, Autonomía personal y situaciones de Dependencia 2008

Fitxa 2. Personal d'Administració i Serveis. Curs 2010-2011

Descripció	Persones amb discapacitat	UAB
<i>Nombre</i>	64	2.526
<i>Proporció de dones</i>	53,1%	61,6%
<i>Categoria laboral</i>	30,6 % oficial primera	18,8% personal administratiu
	18,7 % personal administratiu	18,0 % tècnic/a especialista i 17,7 % tècnic/a superior
<i>Edat mitjana</i>	42 anys	41 anys
Descripció	Persones amb discapacitat	Catalunya (*)
<i>Grau de discapacitat</i>	84,4 % amb grau de discapacitat entre el 33% i 64%	51,5 % amb un grau de discapacitat entre el 33% i el 64%

(*) INE. Salud. Encuesta sobre Discapacidades, Autonomía personal y situaciones de Dependencia 2008

Fitxa 3. Alumnat. Curs 2010-2011

Descripció	Estudiants amb discapacitat	UAB
<i>Nombre</i>	237	28.968
<i>Proporció de dones</i>	54,2 %	59,5%
<i>Edat mitjana</i>	30	23
<i>Àmbit de coneixement</i>	48,8 % Ciències Socials i Jurídiques	42,7% Ciències Socials i Jurídiques
	20,8% Ciències Humanes i Estudis Artístics	18,4% Ciències de la Salut

4. Activitats de l'any 2012

L'apartat d'activitats s'ha organitzat d'acord als següents àmbits d'actuació: a) actuacions de visibilitat; b) recerca; i c) formació.

4.1. Actuacions de visibilitat

Una de les principals funcions assignades a l'Observatori per a la Igualtat és la difusió d'informació que permeti fer visible la situació i aportacions de les dones a la nostra universitat. En aquest apartat presentem les accions que s'han realitzat en el marc de l'eix de visibilitat, sensibilització i creació d'un estat d'opinió.

ORGANITZACIÓ DE LA SETENA JORNADA INSTITUCIONAL EN COMMEMORACIÓ DEL DIA INTERNACIONAL DE LES DONES

El 8 de març es va celebrar la *VII Jornada Institucional de la Universitat Autònoma de Barcelona en commemoració del Dia internacional de les Dones*. L'acte va estar presidit per la Dra. Ana Ripoll, Rectora de la UAB (fins juny de 2012) i presentat per la Dra. Carolina Gala, Directora de l'Observatori per a la Igualtat (fins juny de 2012).

La jornada va acollir l'acte de reconeixement a la Dra. Maria Dolors Garcia Ramon per la seva defensa dels drets de les dones, professora Catedràtica del Departament de Geografia a la Universitat Autònoma de Barcelona. En l'àmbit acadèmic, s'ha interessat especialment per la geografia humana i la teoria de la geografia. És estudiant capdavantera en la geografia de gènere, dirigint també el Grup d'Estudis de Geografia i Gènere de la UAB. A banda de les seves funcions docents, al llarg dels anys ha participat en nombroses investigacions nacionals i internacionals, ha realitzat estades d'estudi i recerca a universitats d'arreu del

món, i compta amb un gran número de publicacions de renom (articles, llibres, capítols de llibre, ressenyes, comentaris, etc.).

La Dra. Janice Monk, Catedràtica emèrita del Departament de Geografia de la Universitat d'Arizona (Estats Units d'Amèrica), va presentar a la Dra. Maria Dolors Garcia Ramon i el curtmetratge que es va projectar sobre la seva vida professional i personal.

Finalment, la Dra. María José Recoder, Vicerectora de Relacions Institucionals i Comunicació (fins juny de 2012), va presentar la conferència sobre la participació de les dones als mitjans de comunicació a càrrec de la Sra. Elvira Altés Rufias, professora del Departament de Mitjans, Comunicació i Cultura de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB. La cloenda va anar a càrrec de la Rectora.

EL WEB DE L'OBSERVATORI: GESTIÓ I MANTENIMENT

El març de 2005 es posa en marxa el web de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB amb l'objectiu d'oferir informació i recursos en matèria d'igualtat i universitat. Des de llavors, el contingut s'ha anat actualitzant i ampliant i s'han creat noves seccions.

A continuació, presentem un resum de la informació disponible al web de l'Observatori:

- Dades sobre l'Observatori: funcions, tasques o objectius, organigrama, activitats més destacades.
- Marc normatiu, polítiques, bibliografia, enllaços d'interès i documents en matèria de desigualtat de gènere.
- Una secció dedicada a la salut i la dona, i a la violència de gènere.
- Estadístiques sobre la situació de les dones a la UAB dels tres col·lectius: personal docent, personal de l'administració i serveis, i alumnat.
- Els plans d'acció per a la igualtat de la UAB.
- Les memòries d'activitats de l'Observatori: curs 2005-2006 i anys 2007, 2008, 2009 i 2010.
- Documents propis i recursos per a l'elaboració i la implementació de polítiques d'igualtat.

- Anuncis sobre jornades, actes, cursos, seminaris, màsters, etc., en matèria de gènere.
- Una secció dedicada al projecte europeu MISEAL

El web de l'Observatori per a la Igualtat està disponible en tres idiomes: català, castellà i anglès. També n'ofereim una versió adaptada (d'alt contrast), perquè hi puguin accedir les persones amb problemes visuals.

<http://www.uab.cat/observatori-igualtat>

BUTLLETÍ INFORMATIU DE L'OBSERVATORI PER A LA IGUALTAT DE LA UAB. RECALL DE NOTÍCIES, JORNADES, CONGRESSOS I SEMINARIS

Fins el juny de 2012 es va continuar editant el Butlletí informatiu de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB. Recull de notícies, jornades, congressos i seminaris, que va néixer l'octubre de 2010. De periodicitat mensual, sortia al voltant del dia 15 de cada mes amb l'objectiu de proporcionar informació d'interès per al públic en general i especialitzat en la temàtica que concerneix l'Observatori: la igualtat de gènere i la discapacitat. Podeu trobar totes les publicacions al web de l'Observatori.

ACTE COMMEMORATIU DEL 25 DE NOVEMBRE, DIA INTERNACIONAL CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

El 2012 l'Observatori per a la Igualtat de la UAB va commemorar el 25 de novembre amb un gran llaç lila a la façana de l'Edifici d'Estudiants i una notícia manifest al web:

“Novembre de 2012. 14 dones han estat assassinades en mans de la seva presumpta parella o ex-parella a Catalunya, segons l'Institut Català de les Dones. Aquestes dones són les víctimes que fins al moment de la notícia de la seva mort han restat invisibilitzades, com ho segueixen restant totes aquelles que pateixen o han patit violència de gènere en forma d'agressió sexual en qualsevol àmbit, en forma de matrimoni forçat, de mutilació genital femenina, o de negació del dret a decidir sobre el propi cos amb la penalització de l'avortament entre tantes altres formes; i és que el seu caràcter complex, estructural i transversal alimenta més encara aquesta invisibilització.

En un context creixent de desigualtats, des de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB, volem recordar aquesta data. El 25 de novembre fou declarat dia Internacional contra la Violència vers les dones

durant la I Trobada Feminista de Llatinoamèrica i del Carib celebrada a Bogotà (Colòmbia) el Juliol de 1981. S'escollí el 25 de novembre per commemorar el violent assassinat de les germanes Mirabal (Patria, Minerva i Maria Teresa), tres activistes polítiques assassinades el 25 de novembre de 1960 per ordre del dictador Rafael Trujillo a la República Dominicana. Aquestes dones simbolitzaren aleshores la lluita i la resistència, pel que anys després, al 1999 l'ONU donà caràcter oficial a aquesta data, declarant el 25 de novembre com el Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra la Dona. Aquest dia convida a governs, organitzacions internacionals i organitzacions no governamentals a que celebrin activitats de sensibilització de l'opinió pública respecte a aquest tema que inevitablement ens afecta a totes i a tots.

La crisi actual ha contribuït a l'augment de la violència de gènere, que s'exerceix econòmicament i socialment contra els col·lectius més vulnerables: les dones, les aturades, les discapacitades, la infància, la gent gran, les joves, les immigrants, entre d'altres. La universitat hauria de ser un espai lliure de qualsevol forma de violència o d'opressió, fruit de les relacions de poder del gènere, i per suposat, hauria de treballar per crear coneixements, relacions, espais i pràctiques basades en la igualtat i l'equitat".

A la vegada, es va convidar a totes les facultats, escoles i serveis de la Universitat Autònoma de Barcelona a unir-se simbòlicament al caràcter reivindicatiu de la diada penjant un cartell commemoratiu als centres, oficines i edificis del campus.

PARADETES DE L'OBSERVATORI A LA UAB: FESTA MAJOR, EL DIA MUNDIAL DE LA LLUITA CONTRA LA SIDA I EL DIA INTERNACIONAL DE LA DISCAPACITAT

Durant els darrers mesos de 2012, l'Observatori per a la Igualtat ha preparat paradetes en diferents actes a la UAB que s'han organitzat des de l'àmbit de la participació: la Festa Major de la UAB, activitats al voltant del Dia Mundial de Lluita contra la SIDA i el Dia Internacional de la Discapacitat.

Festa Major de la UAB

El 8 de novembre es va celebrar la Festa Major de la UAB on milers de persones van participar a les activitats organitzades per la Universitat i el seu alumnat. En el marc de la diada, es va organitzar la fira d'entitats on l'Observatori per a la Igualtat va presentar la seva paradeta. Una seixantena de noies i nois van passar per l'estand on a més de rebre informació sobre les activitats i funcions de l'Observatori, podien trobar materials i documents diversos: la "Guia per a l'ús no sexista del llenguatge a la Universitat Autònoma de Barcelona", el tríptic

sobre "La violència de gènere en la joventut: Informació i dades d'interès", el "Segon pla d'acció per a la Igualtat entre dones i homes a la UAB" o pòsters amb dades estadístiques de la situació de les dones a la nostra universitat. dels estereotips de gènere. A més, també es va preparar una activitat per l'alumnat pensada per a l'auto reflexió i qüestionament dels estereotips de gènere.

Dia Mundial de la Lluita contra la SIDA

La Fundació Autònoma Solidària (FAS), en motiu del Dia Mundial de la Lluita contra la Sida va realitzar el 29 de novembre un conjunt d'activitats al campus orientades a convidar a l'alumnat a reflexio

nar sobre els estereotips i la discriminació que encara pateixen les persones que conviuen amb el VIH, i informar sobre aquesta malaltia i les mesures per evitar el seu contagi. Aquestes activitats es van poder dur a terme gràcies al suport i finançament del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

Com a part de les activitats, l'Observatori per a la Igualtat va preparar una paradeta amb informació i dades sobre la Sida i les dones.

Dia Internacional de la discapacitat

L'ADUAB Associació de Pro – Disminuïts de la Universitat Autònoma de Barcelona, conjuntament amb l'Observatori per a la Igualtat i el PIUNE (FAS), en commemoració del Dia Internacional de la Discapacitat, el 3 de desembre van organitzar una jornada de sensibilització on convidaven a l'alumnat a participar en diverses proves. L'objectiu d'aquestes proves era oferir la possibilitat d'experimentar les problemàtiques que tenen les persones amb discapacitat motora, visual o auditiva per moure's pel campus de la UAB.

L'Observatori va oferir informació sobre el *Pla d'acció per a la igualtat d'oportunitats per a les persones amb discapacitat a la Universitat Autònoma de Barcelona 2011-2015*.

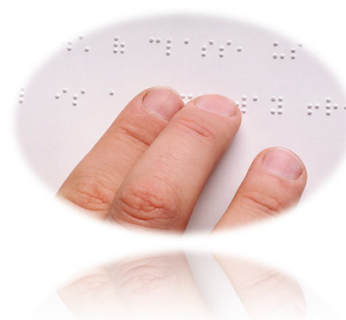
PARTICIPACIÓ A LA JORNADA UNIVERSITAT I DISCAPACITAT

Coincidint amb el Dia Internacional de la Discapacitat, el 4 de desembre es va celebrar a la UAB la Jornada Universitat i Discapacitat, organitzada per professorat i personal tècnic de l'Equip de Desenvolupament Organitzacional (EDO) i del PIUNE de la Fundació Autònoma Solidària. L'acte s'emmarca en la convocatòria d'ajuts del Ministeri d'Educació per al desenvolupament i accions orientades a la millora de l'atenció integral i ocupabilitat de l'alumnat universitari.

A la jornada es va presentar el Pla d'Acció Tutorial (PAT) per l'alumnat universitari amb discapacitat. El PAT sorgeix a partir del nou model educatiu que estableix l'acció tutorial com a eix fonamental en l'aprenentatge de l'alumnat i el nou Estatut de l'Estudiant Universitari que recull la necessitat d'adaptar els programes de tutoria i les activitats a les necessitats dels i les estudiants amb discapacitat.

Només al curs 2011-2012 es van matricular 255 estudiants amb alguna discapacitat a la UAB. Considerant l'augment constant d'alumnat amb discapacitat, aquesta iniciativa vol garantir l'accés en igualtat d'oportunitats d'aquests alumnat a la UAB per tal de crear una universitat inclusiva.

La Jornada es va estructurar en dues parts: a) 4 grups de discussió amb personal tècnic representant de diferents entitats del sector de la discapacitat, professorat membre de diferents grups de recerca que treballen en temes de discapacitat, personal tècnic dels serveis d'atenció de les universitats i personal docent que han tingut estudiants amb discapacitat entre el seu alumnat; b) una taula rodona on es va presentar la Guia de Recomanacions a càrrec de la Vicerectora d'Estudiants i Cooperació de la UAB, i on va participar la Directora de l'Observatori per a la Igualtat, la Montserrat Rifà.

4.2. Recerca

RIDEG. REVISTA INTERDISCIPLINAR D'ESTUDIS DE GÈNERE

A principis del 2012 neix la primera revista electrònica de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB, RIDEG. Revista Interdisciplinaria de Estudios de Género, com a acció de la mesura 4.1 del Segon pla d'acció per a la igualtat entre dones i homes de la UAB: "Difondre els resultats de les recerques amb orientació de gènere".

L'objectiu de l'acció és oferir un mitjà per publicar els resultats dels estudis, les recerques i les reflexions teòriques que es realitzen a nivell nacional i internacional en matèria de gènere des de qualsevol disciplina o àmbit de coneixement.

La publicació electrònica està dirigida pel Consell de Redacció, integrat per la Dra. Sílvia Carrasco Pons, Vicerectora d'Estudiants i Cooperació de la UAB i Directora de RIDEG; Dra. Montserrat Rifà Valls, Directora de l'Observatori i Adjunta de direcció de RIDEG, i Dra. Laura Duarte Campderrós, Tècnica de l'Observatori i Secretària i administradora del web de la RIDEG. L'equip es completa amb el Consell Científic, format per professorat expert en la matèria que col·laborarà en l'avaluació i selecció d'articles.

La RIDEG publica dos números l'any, un dels quals preferentment és el recull de les ponències que es presentin a la jornada anual organitzada per l'Observatori en matèria de dones i desigualtat. L'altre número estarà format per una sèrie d'articles seleccionats després de passar per un procés de selecció i d'avaluació per part del Consell de Redacció i el Consell Científic. La revista es pot llegir i descarregar lliurement en format PDF des de la web, i l'idioma dels articles poden ser indistintament català, castellà o anglès.

PARTICIPACIÓ EN EL PROJECTE EUROPEU MEDIDAS PARA LA INCLUSIÓN SOCIAL Y EQUIDAD EN INSTITUCIONES DE EDUCACIÓN SUPERIOR EN AMÉRICA LATINA (MISEAL)

L'Observatori per a la Igualtat de la UAB forma part, juntament amb 16 socis més, del projecte Medidas para la inclusión social y equidad en instituciones de educación superior en América Latina (MISEAL), dins del programa de cooperació exterior ALFA III (convocatòria de 2011). El projecte està liderat per la Universitat Lliure de Berlín, i en formen part les entitats següents: Universitat de Buenos Aires, Universitat Estatal de Campinas, Universitat Nacional de Colòmbia, Universitat Nacional (UNA), Facultat Llatinoamericana de Ciències Socials Seu Xile, Facultat Llatinoamericana de Ciències Socials Seu Equador, Universitat del Salvador, Universitat Autònoma de Barcelona, Facultat Llatinoamericana de Ciències Socials Seu Guatemala, Universitat de Hull, Universitat de Lodz,

Universitat Nacional Autònoma de Mèxic, Universitat Centreamericana (UCA), Pontifícia Universitat Catòlica del Perú i Facultat Llatinoamericana de Ciències Socials Projecte Uruguai.

L'objectiu del MISEAL és contribuir a millorar les estratègies i mecanismes d'accés, així com les condicions de permanència i mobilitat de les persones pertanyents a grups poc afavorits o vulnerables de dotze IES d'Amèrica Llatina. Per assolir aquests propòsits s'han articulats tres eixos principals d'acció:

- a) Desenvolupar mesures per canviar i millorar els mecanismes d'inclusió social i equitat a les IES posant un èmfasi especial en la interseccionalitat de diversos eixos de desigualtat;
- b) Incidir en la formació d'especialistes en inclusió social i equitat a través d'un programa de postgrau transnacional;
- c) Establir una xarxa d'intercanvi i assessoria entre universitats europees i llatinoamericanes.

El projecte s'ha estructurat en diferents paquets d'activitats a desenvolupar en el període de 36 mesos. La contribució específica de l'Observatori, juntament amb la University of Hull d'Anglaterra, consistirà en el desenvolupament d'un sistema integral d'avaluació i monitoratge de les accions que es realitzaran entorn a la inclusió social i l'equitat.

Entre d'altres resultats esperats, el projecte MISEAL vol establir un sistema d'indicadors interseccionals d'inclusió social i equitat per ser aplicat a les IES d'Amèrica Llatina; publicar guies pel desenvolupament i implementació de tallers de sensibilització i capacitació de personal tècnic i administratiu en inclusió social, així com dissenyar un programa modular de postgrau per la formació d'especialistes en inclusió social i equitat; i crear un observatori d'inclusió social i equitat que fomenti una xarxa d'especialistes europeus i llatinoamericans.

La participació de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB, juntament amb la University of Hull de Anglaterra, gira entorn l'elaboració i aplicació d'un programa o pla de monitoratge, i en el disseny d'indicadors i instruments d'avaluació de l'impacte de les actuacions entorn la inclusió social i l'equitat. L'actuació del nostre grup de treball pretén:

- a). Garantir l'eficiència i efectivitat en l'execució de les actuacions mitjançant l'anàlisi d'aspectes com el compliment de la programació i de l'obtenció dels efectes o resultats esperats, la qualitat dels mateixos (productes o serveis) o la valoració de l'ús dels recursos i el grau de satisfacció del grup destinatari
- b). Analitzar l'impacte del projecte, tant en relació al compliment d'objectius definits o canvis esperats, com en relació als efectes no planificats, positius i negatius

En la nostra actuació podem distingir les següents activitats:

- a) Elaboració del pla de monitoratge: definició teòrica, metodologia i instruments de recollida i anàlisis de dades
- b) Disseny d'un sistema de medició de l'impacte
- c) Implementació del pla i del sistema de medició
- d) Anàlisis de la informació recollida
- e) Elaboració dels informes i distribució a les entitats sòcies

Durant el 2012 també s'han realitzats accions de difusió com la creació d'un espai pel projecte MISEAL al web de l'Observatori o l'elaboració de notícies, i s'ha organitzat la primer reunió de treball del equip devaluació.

Els dies 19, 20 i 21 de setembre es va celebrar a la Universitat Autònoma de Barcelona la primera reunió de treball de l'equip d'avaluació i monitoratge. Amb format de seminari de treball tancat i sota el títol de Pla d'avaluació del projecte Mesures per a la inclusió social i l'equitat a la institució d'educació superior a Amèrica Llatina, a l'acte va assistir la directora del projecte MISEAL la Martha Zapata (Freie Universität Berlin), les responsables de l'equip d'avaluació la Montserrat Rifà (Coordinadora, UAB) i l' Stella González (University of Hull), la tècnica d'igualtat la Laura Duarte (UAB) i la tècnica adscrita al projecte l'Anna Grau (UAB).

El seminari també va comptar amb la participació del Catedràtic de Ciències Polítiques i Dret Públic de la UAB el Xavier Ballart, amb la ponència sobre "L'avaluació dels programes socials", i la professora del Departament de Pedagogia Aplicada i membre del grup de recerca Canvi de Cultura a les Universitats Contemporànies (CUCC) la Georgeta Ion, que va parlar de l'avaluació institucional des d'una perspectiva de gènere.

Adicionalment, en el marc del seminari es va celebrar una taula de treball sobre el rol de l'avaluació de les polítiques d'igualtat on va assistir-hi la Vicerectora de Recerca de la UAB la Pilar Dellunde i les ex directores de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB la María Jesús Izquierdo i la Carolina Gala.

Finalment, mencionar que en el marc del projecte, del 23 al 26 de novembre es va celebrar el Primer Congrés Internacional sobre indicadors interseccionals a Berlín. La Directora del Observatori per a la Igualtat de la UAB, la Dra. Montserrat Rifà, va participar amb la presentació de la ponència Interseccionalidades del género, desigualdad y educación superior: categorías, indicadores y estrategias en la investigación i un avanç de resultats del monitoratge i l'avaluació.

En la ponència es va presentar el model d'anàlisi multinivell i multidimensional de les relacions socials i la formació de la subjectivitat que sostenia l'Observatori per a la Igualtat de la UAB. Fins el moment actual, les investigacions realitzades per l'Observatori així com les dades disponibles a la universitat sobre estudis, treball, docència, gestió, recerca i serveis (2005-2012), s'han centrat en l'anàlisi de les desigualtats entre dones i homes en interacció amb les categories de classe social, edat i discapacitat. En l'actualitat, l'Observatori es proposa ampliar la mirada interseccional del gènere a altres categories com la ètnia o cultura, la classe social i l'orientació sexual. Partint del construccionisme social, el feminisme i la teoria post-colonial, es va presentar un març teòric i metodològic que inclou aquestes altres interseccionalitats. Recentment, l'Observatori ha elaborat un projecte sobre joves universitàries, formació i ocupabilitat, partint de la recerca existent en educació superior basat en models interseccionals (Reay, David i Ball, 2005; Griffin i Museus, 2011).

En relació a l'avanç de resultats, aquest es va centrar en la descripció del grau de compliment de les diferents institucions participants en relació als compromisos adquirits (assistència a reunions, entrega d'informes tècnics i financers) i en els processos de constitució dels equips i adquisició d'equipament, els quals poden donar compta del progrés en l'execució del projecte.

SUPORT A L'ORGANITZACIÓ DE LES II JORNADES DE RECERCA DE L'IIEDG

La Universitat Autònoma de Barcelona va acollir les II Jornades de Recerca de l'Institut Interuniversitari d'Estudis de Dones i Gènere (iiEDG), Gènere i benestar: reptes i respostes feministes. L'Observatori per a la Igualtat de la UAB va donar suport a l'organització de les jornades que es van celebrar els dies 8 i 9 de novembre.

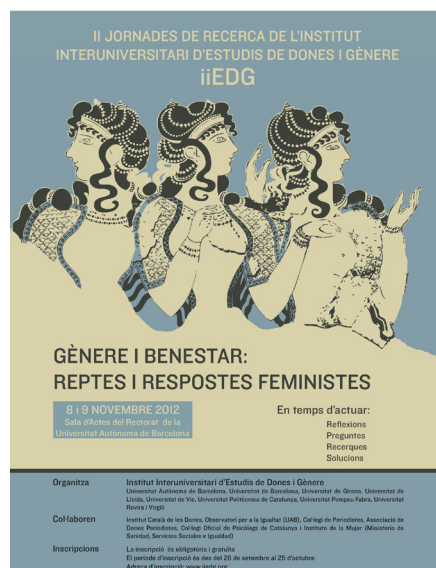
Les jornades van acollir a una setantena d'investigadores i professionals de diferents àmbits i disciplines. En l'acte es van abordar qüestions vinculades a l'actual estat del benestar des de diferents

àrees temàtiques com els espais públics, el treball i la cura, la salut, l'exclusió social els vincles afectius o els reptes en la transferència de coneixements feministes, amb l'objectiu d'aportar propostes de futur per definir un nou marc social més just i igualitari.

Al llarg dels dos dies es van presentar un total de 27 comunicacions de treballs de recerca universitària que analitzen, entre d'altres temes, el paper de les dones en els conflictes armats, els reptes de les famílies monoparentals, els homes maltractadors, les polítiques públiques a favor de la igualtat o el paper de les dones en la comunitat pakistanesa.

A més, l'Observatori per a la Igualtat va presentar una sèria de pòsters amb dades sobre la situació de les dones a la universitat, les tasques, objectius, activitats i funcionaments de l'Observatori, informació sobre l'iiEDG i el Màster que ofereix, sobre el grup de recerca de gènere o amb línia de gènere a la UAB i sobre el projecte europeu MISEAL en el que participa l'Observatori.

La inauguració de les jornades, el dia 8 de novembre, va anar a càrrec de la Montserrat Gatell, directora de l'Institut Català de les Dones, Genoveva Sastre, investigadora de la UB, Sílvia Carrasco, Vicerectora d'Estudiants i Cooperació de la UAB i Susanna Tavera, directora de l'iiEDG. En la clausura, va intervenir la Directora de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB.

4.3. Activitats de formació

PERSONAL DE L'ADMINISTRACIÓ I SERVEI, I PERSONAL ACADÈMIC

L'Observatori per a la Igualtat de la UAB juntament amb l'Àrea de Formació van organitzar cursos en matèria d'igualtat de gènere dirigits al personal de l'administració i serveis, i al personal acadèmic. Són els següents:

- a) *El llenguatge no sexista a la comunicació escrita administrativa*. Curs dissenyat pel Servei de Llengües de la UAB, destinat al PAS amb la finalitat d'oferir un conjunt de recursos o estratègies lingüístiques en l'ús del català, castellà i anglès per evitar, sempre que sigui possible, el masculí com a genèric i incorporar d'aquesta manera la presència de les dones en els textos redactats. Al curs van assistir un total de 17 treballadores i treballadors.
- b) *El pla d'igualtat entre dones i homes de la UAB*. Curs adreçat al personal directiu (administradors/es de centre, directors/es de servei, caps d'àrea i caps d'oficina) sobre el pla d'acció per a la igualtat entre dones i homes de la UAB, i a la reflexió sobre la seva implementació. Al curs van assistir 5 persones.

c) *Nocions bàsiques sobre la igualtat de gènere*. Curs destinat al PAS, PA i PIF que té com objectiu proporcionar coneixements bàsics sobre la igualtat de gènere a la nostra societat actual, en què consisteix i quines conseqüències té en l'àmbit laboral i personal. Al curs van assistir un total de 7 treballadores i treballadors.

ALUMNAT

Aquest curs 2012-2013 s'ha començat a impartir el Mínor d'Estudis de Gènere, aprovat el passat 19 de juny per la Comissió Acadèmica del Consell de Govern (Acord 18/2012) i impulsat per la professora del Departament d'Antropologia Sílvia Carrasco per delegació de la Degana de la Facultat de Filosofia i Lletres Teresa Cabré.

L'objectiu del Mínor d'Estudis de Gènere és proporcionar una formació bàsica, de caràcter transversal i polivalent, en diferents especialitats de les ciències socials i les humanitats que aborden els seus continguts temàtics des de la perspectiva de gènere, fent un èmfasi especial en l'anàlisi i l'impacte de les jerarquies de gènere i les construccions socials i culturals en les quals es fonamenten.

Amb aquesta finalitat, el mínor compta amb una variada oferta formativa i que avarca diverses disciplines dels àmbits de les Ciències Socials, Arts i Humanitats : Antropologia, Econòmiques, Sociologia, Dret, Geografia, Història, Literatura i Estudis d'Àsia Oriental.

D'altra banda, l'Observatori per a la Igualtat de la UAB ha dissenyat tres tallers adreçats a l'alumnat que s'impartiran en el segon quadrimestre del 2013, entre el mes d'abril i maig. Els cursos tenen una durada de 50 hores (presencials i no presencials) i ofereixen 2 crèdits ETCS. Les temàtiques dels tallers són les següents: a) dones i cooperació; b) participació política i gènere; i c) comunicació no sexista.

5. Activitats en curs i futures

De les activitats en curs, destaquem: l'elaboració d'una estratègia d'avaluació de la implementació del Segon pla d'acció per a la Igualtat entre dones i homes a la UAB i de l'elaboració de la proposta del Tercer pla, la visibilitat de les dones a la ciència, la posada en marxa d'un projecte per a fomentar la perspectiva de gènere en la participació de l'alumnat a la UAB, la realització de tallers en matèria d'igualtat de gènere dirigits als i les estudiants, el disseny d'un protocol per abordar la violència de gènere i l'aplicació d'un pla de comunicació.

En relació a les accions futures l'Observatori es proposa posar en marxa el projecte Jóvenes universitarias, educación y trabajo desde un enfoque multidisciplinar del género: contratación, empleabilidad y resiliencia de las estudiantes de la Universitat Autònoma de Barcelona.

5.1. Visibilitat. Pla de comunicació

Amb la finalitat de millorar la comunicació externa de l'Observatori amb els diferents col·lectius de la nostra comunitat i facilitar l'accés a la informació disponible a través del nostre web, s'ha dissenyat un pla de comunicació que s'aplicarà en els propers mesos. A continuació presentem les novetats més importants que inclou aquest pla.

Web

Per tal de facilitar l'accés a determinats recursos i seccions disponibles a través del web es planteja reorganitzar el seu contingut formulant noves categories d'agrupació segons la tipologia d'activitats i funcions assignades a l'Observatori: Recerca i avaluació; Visibilitat; Formació i assessorament; Plans d'acció.

D'altra banda, també es produiran canvis en algunes de les seccions existents:

a) Notícies: només es publicaran les activitats (jornades, campanyes, publicacions, etc.) de l'Observatori o aquells esdeveniments externs que per la seva rellevància es consideri necessari fer-ne difusió.

b) Agenda: només s'anunciaran les jornades, congressos i seminaris realitzats per l'Observatori i pels diferents grups de recerca de la UAB

Twitter i Facebook

Les persones però també les entitats públiques i privades cada vegades més utilitzen les xarxes socials com a mitjà o eina de comunicació diària, especialment el Twitter i el Facebook. Per tal d'arribar al màxim de públic possible, l'Observatori per a la Igualtat ha obert un compte al Twitter i un al Facebook on s'enllacen i destaquen les activitats que es duent a terme, tant internes com externes, en matèria d'igualtat: @observatori_UAB i www.facebook.com/observatoriligualtatUAB.

Nova edició del Butlletí informatiu de l'Observatori

En els darrers mesos s'ha estat treballant amb un nou format del butlletí; de periodicitat trimestral que contindrà les novetats i activitats de l'Observatori. La seva edició es reprendrà al 2013 .

Si voleu subscriure-us a la llista de distribució, podeu enviar un missatge a l'adreça de correu electrònic info.igualtat@uab.cat. Tanmateix, cada publicació s'envia als departaments per tal de que facin difusió entre el seu professorat.

5.2. Recerca i avaluació

Una de les activitats de l'Observatori és la realització de recerques en matèria d'igualtat i estudis diagnòstics per a detectar situacions de discriminació a la universitat i poder proposar mesures per a corregir-les. En relació a aquesta funció, l'Observatori continua la seva participació en MISEAL però també es planteja iniciar nous projectes de recerca.

MEDIDAS PARA LA INCLUSIÓN SOCIAL Y EQUIDAD EN INSTITUCIONES DE EDUCACIÓN SUPERIOR EN AMÉRICA LATINA (MISEAL)

Com ja s'ha explicat en l'apartat 4.2., l'Observatori per a la Igualtat forma part del consorci del MISEAL, projecte cofinançat per la Unió Europea dins el programa ALFA III que té com a objectiu contribuir a millorar les estratègies i mecanismes d'accés així com les condicions de permanència i mobilitat de les persones pertanyents a grups poc afavorits o vulnerables de dotze IES d'Amèrica Llatina.

La participació de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB, juntament amb la University of Hull de Anglaterra, gira entorn l'elaboració i aplicació d'un programa o pla de monitoratge, i en el disseny d'indicadors i instruments d'avaluació de l'impacte de les actuacions entorn la inclusió social i l'equitat. Així doncs, els compromisos per l'any vinent són, un cop dissenyat el pla d'acció i part de les eines de recollida de dades, millorar i ampliar aquests instruments de cara a l'elaboració d'informes de seguiment i avaluació de la implementació del MISEAL i del seu impacte.

D'altra banda, a proposta de la Universitat Lliure de Berlín, l'Observatori ha assumit també l'organització del Tercer Congrés Internacional dins el projecte MISEAL programant pel 2014.

EGERA: EFFECTIVE GENDER EQUALITY IN RESEARCH & THE ACADEMIA

La Universitat SciencesPo ha presentat el projecte EGERA: Effective Gender Equality in Research & the Academia a la convocatòria a Science in Society del Setè Programa Marc de R+D de la Unió Europea. L'Observatori ha estat convidat a participar com a soci preferent per la seva trajectòria i experiència en l'elaboració i aplicació de polítiques d'igualtat a la universitat.

EGERA té com objectiu promoure la igualtat de gènere en la ciència en general i especialment reforçar la dimensió de gènere en la recerca. Amb aquesta finalitat, es plantegen un conjunt de mesures (pla d'acció) a aplicar durant els 4 anys de durada de l'acció, orientades a aconseguir canvis estructurals en les institucions participants que portin a la igualtat entre dones i homes. Aquestes mesures giren entorn a diferents àmbits o aspectes: la contractació i permanència, les condicions de treball, els criteris d'avaluació en la promoció i accés, l'apoderament de les dones en la recerca i la introducció de la perspectiva de gènere en les diferents disciplines. En relació a aquest àmbit d'actuació l'Observatori per a la Igualtat és l'encarregat de coordinar el paquet de reforçament de la perspectiva de gènere en la recerca.

El projecte reuneix a vuit institucions universitàries i centres de recerca de set països de la UE: Alemanya, Bèlgica, Espanya, França, els Països Baixos, Portugal i la República Txeca.

JÓVENES UNIVERSITARIAS, EDUCACIÓN Y TRABAJO DESDE UN ENFOQUE MULTIDISCIPLINAR DEL GÉNERO: CONTRATACIÓN, EMPLEABILIDAD Y RESILIENCIA DE LAS ESTUDIANTES DE LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

Aquesta recerca té com objecte d'estudi investigar la relació entre educació superior i treball prenent com a població d'anàlisi les joves estudiants, graduades i postgraduades de la Universitat Autònoma de Barcelona. Concretament, la investigació pretén aportar resultats que informin quantitativa i qualitativament de la contractació, l'ocupabilitat i resiliència de les joves universitàries. L'aproximació al fenomen es durà a terme a partir d'un model d'anàlisi interseccional, el gènere en relació a altres eixos de desigualtat.

La recerca pren com a punt de partida l'estudi realitzat per l'Observatori i dirigit per la Dra. María Jesús Izquierdo, Cuidado y provisión: el sesgo de género en las prácticas universitarias y su impacto en la función socializadora de la universidad (2005-2007), I+D+I finançat per l'Instituto de la Mujer. L'estudi té com a objectiu abordar el sexisme a la universitat prenent una tipologia de carreres construïda segons el grau de masculinització o feminització a partir de criteris estadístics i conceptuals. Així doncs, la nostra recerca vol ser una continuïtat de l'estudi de María Jesús Izquierdo tot actualitzant i completant les dades vinculades a l'alumnat de la UAB desagregades per sexe, incorporant un model interseccional per l'anàlisi, alhora que analitza els vincles entre formació acadèmica i món laboral de les joves universitàries a partir de la implantació dels nous estudis de grau i postgrau en un context de canvi de cicle econòmic, social i demogràfic.

L'estudi es vol desenvolupar aplicant metodologies quantitatives i qualitatives que seran considerades de forma complementària. Així mateix, per abordar els diferents objectius de la recerca des d'una perspectiva de gènere s'ha construït un equip d'investigadores de diferents àrees de coneixements: sociologia, antropologia, psicologia, educació, història econòmica, geografia, dret i arts.

5.3. Formació

L'any anterior es van començar a oferir en el marc del Programa de Formació al personal treballador de la UAB un conjunt de cursos en matèria d'igualtat de gènere. En l'actualitat ens trobem organitzant els cursos pel 2013 i ampliant la nostra tasca amb tallers adreçats a l'alumnat.

CURSOS AL PAS I PDI

El primer trimestre de 2013 i dins el programa de formació al personal treballador de la UAB, es tornaran a oferir els cursos de l'any passat: "El llenguatge no sexista a la comunicació escrita administrativa", "El pla d'igualtat entre dones i homes de la UAB", "Nocions bàsiques sobre la igualtat de gènere" (per més informació veure el punt 4.4. Formació de l'apartat 4, Activitats del 2012). A més, juntament amb l'Àrea de Prevenció i Assistència de la UAB s'ha organitzat un nou curs sobre Discriminació, assetjament sexual i tracte vexatori. Aquest curs gira entorn la violència de gènere: què és, els aspectes estructurals, la normativa vigent, i els mecanismes disponibles a la UAB per fer-li front i denunciar-la.

TALLERS EN MATÈRIA D'IGUALTAT (ALUMNAT)

Per el segon quadrimestre, l'Observatori a organitzat tres tallers adreçats a l'alumnat dins de l'oferta d'activitats per a obtenir reconeixement acadèmic en crèdits per la participació en activitats universitàries culturals, esportives, solidàries, de cooperació i de participació. Són els següents:

a) *Dones i noves formes de relacions en la cooperació i el treball :*

Les dones en l'actualitat són un col·lectiu implicat en la transformació de les condicions de vida dels països del sud, dels grups socials amb risc d'exclusió i de les persones en general, participant activament en la creació de noves formes de treball, xarxes i relacions. En aquest taller es vol donar a conèixer les aportacions de les dones en aquests aspectes en l'àmbit de la cooperació tot evidenciant el paper que juguen com a agents de canvi social. Els objectius del taller són: proporcionar coneixement de la cooperació al desenvolupament des de la perspectiva de gènere; promoure un punt de vista no androcèntric ni etnocèntric de la societat en els contextos de cooperació; facilitar estratègies per a la participació en propostes sobre noves formes de treball i relacions, i creació de xarxes.

b) *Acció política, participació i gènere:*

Aquest taller es destina a totes les persones implicades en l'associacionisme, l'activisme polític i la participació amb la finalitat de proporcionar coneixement de conceptes, debats i aportacions de la teoria política feminista a través de reconstruir les principals figures de l'activisme i els moviments socials, i introduir així la perspectiva de gènere en les estratègies de participació i àmbits de l'associacionisme entre l'alumnat.

c) La comunicació no sexista:

L'activitat té com a objectiu la promoció de l'ús del llenguatge no sexista en la comunicació i la participació. Se seguirà la Guia per a l'ús no sexista del llenguatge a la UAB per aproximar aquesta perspectiva al conjunt del col·lectiu de l'alumnat tot ampliant aquest ús del llenguatge a la comunicació escrita, audiovisual i participativa. Concretament, amb el taller es pretén proporcionar el coneixement del procés comunicatiu des d'una perspectiva multidimensional (lingüística i audiovisual), promoure l'anàlisi crític de les produccions escrites i audiovisuals del llenguatge, i entendre el gènere com una construcció social i identificar els mitjans de comunicació com a agents actius en aquest procés.

5.4. Plans d'actuació i polítiques

Una de les activitats de l'Observatori és l'elaboració de propostes de plans d'igualtat, donar seguiment a la seva implementació i avaluar el grau d'aplicació així com analitzar els canvis obtinguts amb l'aplicació de cadascuna de les actuacions que conformen el pla.

La vigència del Segon pla d'acció per a la igualtat entre dones i homes de la UAB va finalitzar l'any 2012 motiu pel qual en els darrers mesos s'ha començat a dissenyar l'estratègia d'avaluació de la implementació i de l'elaboració de la tercera proposta de pla. Per l'elaboració del nou pla, s'ha actualitzat el Consell Assessor de l'Observatori i s'ha convocat una reunió amb aquest per tal d'explicar i aprovar el procés de disseny del tercer pla d'acció.

En relació a l'àmbit de la discapacitat, com a activitat en curs destaquen els compromisos adquirits arran de la participació de la direcció de l'Observatori a la comissió UNIDISCAT.

PLA D'ACCIÓ PER A LA IGUALTAT ENTRE DONES I HOMES A LA UAB

En relació a la implementació, s'han començat a elaborar indicadors per mesurar el grau d'aplicació de les diferents accions que contempla el pla i a recollir les dades per a mesurar-los. Respecte a l'elaboració de la tercera proposta, amb la finalitat de crear un procés participatiu, s'estan dissenyant instruments de recollida de dades, qüestionaris, entrevistes i grups de discussió, adreçats als tres col·lectius de la UAB (professorat, personal de l'administració i serveis, i alumnat) i orientats a obtenir informació sobre el coneixement del pla i la percepció vers la importància, utilitat i viabilitat de les mesures; també es pretén recollir suggeriments i propostes pel tercer pla.

DISCAPACITAT

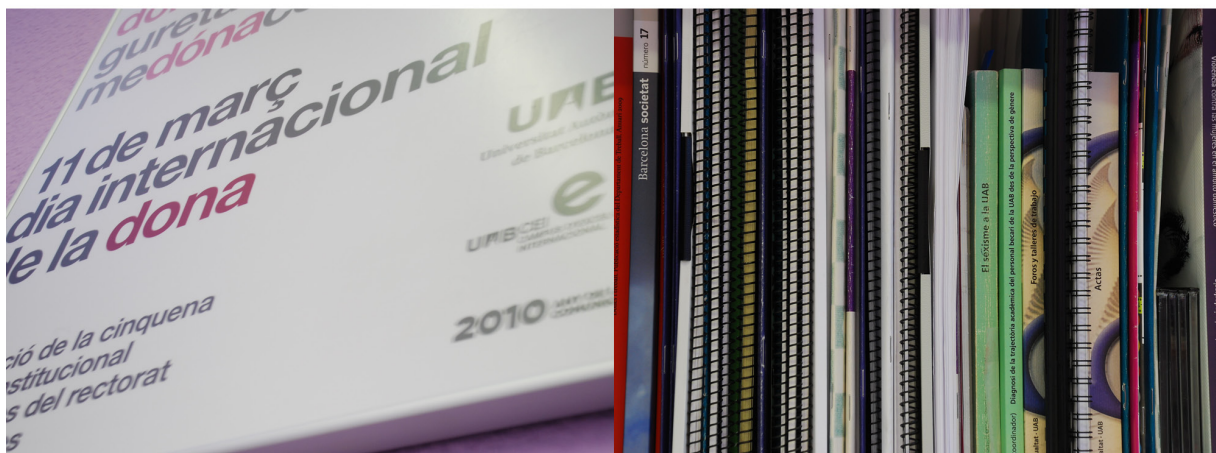
La direcció de l'Observatori per a la Igualtat de la UAB forma part de Comissió UNIDISCAT del Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC).

En relació a la participació durant l'any 2012 i les accés a realitzar durant el 2013, destacar que la Comissió UNIDISCAT ha acordat recollir i elaborar un document de bones pràctiques en matèria d'accions per fomentar la inclusió de l'alumnat amb discapacitat a les universitats que formen part. D'altra banda, es pacte també l'elaboració conjunta d'un sistema de recollida de informació i de registre del seguiment o atenció que l'alumnat rep dels serveis d'atenció a la discapacitat. Es considera que cal crear un "mecanismes" senzill i econòmic que permeti obtenir les dades necessàries per elaborar els estadístics utilitzats, per fer el seguiment de l'alumnat, per les gestions internes, etc, i que sigui comú per les universitats que integren la Comissió UNIDISCAT.

5.5. Participació i gènere

L'Observatori ha obert una nova línia de treball o actuació destinada a incorporar la perspectiva de gènere en la participació i associacionisme de l'alumnat a la UAB. D'altra banda, també es vol promoure entre l'alumnat en general però especialment aquell implicat en la participació, coneixements i formació en matèria d'igualtat.

Aquest nou projecte és desenvolupa conjuntament amb l'àmbit de Participació de la Unitat d'Estudiants i Cultura, i es vertebrada a través de la tutorització i seguiment de col·lectius des de la perspectiva de la igualtat de gènere, així com també en el procés de discussió i d'elaboració del Tercer Pla per a la Igualtat entre Dones i Homes com a procés de participació equitativa de l'alumnat del Campus de la UAB.

<http://www.uab.es/observatori-igualtat/>